

то, незавладяното от етническия противник пространство. Това е възможното за обитаване пространство от хайдутите, които са извънзаконници от гледна точка на официалната власт от една страна, но и от гледна точка на социума и неговите правила от друга. В този смисъл това е пространството, където може да се организира и съществува хайдушката дружина като символично воинство.

ГОРЕ, като един от елементите на пространството, се свързва конкретно и с хайдушкото сборище в частност и с организацията на пространството като цяло, но във всички случаи в контекста на идеите на хайдушкия фолклор.

При разглеждането на годишния хайдушки цикъл споменах, че в рамките му героят осъществява пътуване, с което започва повествованието, пътят на героя е оста на това повествование, което свършва със завръщането му.⁴⁴ Това пътуване е от *д о л у* /социума/ към *горе* /природата, планината, гората, където е хайдушката равнина, хайдушкото сборище/ във вертикален план и също пътуване от едно хайдушко място /сборище, извор, скривалище, място на засада/ към друго в хоризонтален план. Може да се приеме, че това е пътуване към „другото“ пространство, където героят участва в „ставането“ на хайдушката дружина, и където се случва всичко важно свързано с хайдутите. Това е и емпиричното пространство, в чийто параметри се развива повествованието.⁴⁵ Защото пространство само по себе си като някаква самостоятелна реалност вън от събитията в епическия свят, вън от действията на персонажите в епоса не съществува.⁴⁶ В хайдушкия фолклор най-общо това пространство може да се определи като *х а й д у ш к о п р о с т р а н с т в о*. Негови елементи са хайдушките сборища, хайдушките пътища и пътеки, хайдушките скривалища /за хайдутите и за хайдушкото съкровище/, хайдушки пещери, изворчета, кладенчета, засади, места на сражения, черкви, манастирища, калета, върхове, скални образувания и т.н. Цялото това пространство се осмисля, организира и функционира във връзка с образите на хайдутина и хайдушката дружина. Но трябва да се отбележи, че в повечето случаи хайдушкото пространство в хайдушкия фолклор